

Behov och prioriteringar 2025

Torshälla stads nämnd

Behov och prioriteringar 2025

Status: Påbörjad **Rapportperiod:** 2024-05-01 **Organisation:** Torshälla stads nämnd

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	2
Inledning.....	4
Underlag.....	4
Antaganden.....	5
Behov.....	5
Hållbar utveckling.....	5
Effektiv organisation.....	8
Prioriteringar.....	8
De viktigaste prioriteringarna för Torshälla stads nämnd inför år 2025.....	8
Om- och nedprioriteringar på grund av krav på effektivisering:.....	11
Ekonomi.....	11
Driftbudget.....	11
Investeringar.....	13

Sammanfattning

Torshälla stads nämnd har fokus på frågor med stark lokal prägel med ansvar för kultur- och fritidsverksamhet, ort – näringslivs- och föreningsfrågor samt gatu- och parkverksamhet. Torshälla stads nämnd har även uppdraget att följa utvecklingen av de kommunala verksamheterna i Torshälla. Utvecklingen av Torshälla ska ske i linje med Utvecklingsplan Torshälla 2030.

Kommunfullmäktige har beslutat om en strategisk inriktning som gäller 2024–2027. Målen i den strategiska inriktningen representerar de förbättringar som kommunfullmäktige strävar efter att uppnå och utgör en del av vår stads utveckling och organisationsstyrning.

Varje år inför beslut om behov och prioriteringar har Torshälla stads nämnd en workshop i mars. Underlaget från förtroendevalda har sammanställts och används i arbetet med behov och prioriteringar. Nämnden behandlar i april förslag till behov och prioriteringar samt investeringar för kommande år. Detta blir ett underlag till årsplanen som beslutas av kommunfullmäktige i juni.

De närmaste åren står Torshälla och Eskilstuna, samt Sveriges kommuner, inför stora utmaningar, dels kopplat till demografiska utveckling och utmaningar i omvärlden. Det innebär en nödvändig omställning för att möta de växande behoven och förväntningarna från samhället vilket kommer påverka de samlade behoven och hur resurser fördelas mellan olika verksamheter.

Behoven som lyfts fram i denna behov & prioriteringar 2025 är demografisk utveckling, lågkonjunktur, ojämlika villkor, värderingsförändringar och försvagad demokrati, psykisk ohälsa bland barn och unga, brottsförebyggande arbete, företagstillväxt och fler i jobb, ökad attraktionskraft, hållbar stad, trafikplanering, klimatarbete, krisberedskap och stabil ekonomi.

De viktigaste prioriteringarna för Torshälla stads nämnd inför år 2025 är:

- På lika villkor
- Ebelingmuseet
- Hamnen och genomförande av 700-års presenten
- Likställighet föreningsdrivna anläggningar
- Delaktighet och inflytande på Holmberget
- Trygga barn och unga samt SSPF-samverkan
- Budget i balans och leverans av tillräckligt god kvalitet
- Genomföra aktiviteter i enlighet med kommunens plan för SME-företag
- Tillgänglighet och mobilitet
- Klimatarbete
- Drift och underhåll av offentlig plats
- Demokrati och trygghet

Det finns också om- och nedprioriteringar för attraktiv offentlig plats på grund av krav på effektivisering:

- Minska skötsel av offentlig plats på platser som inte har högsta prioritet. Konsekvens bland annat att klagomål riskerar att öka och att vi inte motsvarar de förväntningar som finns. Det gäller även minskad skötsel av vattenytor utifrån attraktivitet, ex näckrosbekämpning.
- Gräsklippning vid färre tillfällen alternativt uteblir helt på vissa platser
- Minska antalet fordon samt utrustning i driften.
- Regn, skyfall och höga vattennivåer – endast hantera det som är akut nödvändigt utifrån ett samhällsperspektiv

- Inspektion lekplatser, göra inspektioner i egen regi vartannat år, konsult vartannat år i stället för varje år
- Arbetet med en ökad närvaro av offentlig utsmyckning i det offentliga rummet, även på landsbygd behöver prioriteras ned.

För driftsbudgeten så är utgångspunkten alltid att satsningar och kvalitetshöjande åtgärder ska finansieras inom nämndens befintliga budgetram. Behov som bedöms omöjligt att finansiera inom befintlig ram är Likställighet föreningsdrivna anläggningar, Ebelingmuseet, Torshälla bibliotek medieanslag och Väderkvarnen i Torshälla.

Nya investeringar som påverkar driftsbudget är båtbyggor fortsättning Alnö. Nämnden begär budgetkompensation för nya investeringar och dess konsekvenser i form av kapitalkostnader om totalt 0,56 mnkr. Vidare begär nämnden budgetkompensation för skötselkostnader av nya investeringar om totalt 0,10 mnkr.

Den totala investeringsnivån för nya investeringar i Torshälla stads nämnd under perioden 2025-2029 är 203,4 mnkr. Utöver det finns investeringar på 9 mnkr från tidigare års beslut som flyttas med. År 2025 är investeringsnivån 15,5 mnkr för nya investeringar samt tidigare beslutade investeringsmedlen på 9 mnkr. Total volym 2025 blir då 24,5 mnkr.

För 2025 är 48% av nya investeringar planerat för reinvestering av uttjänta anläggningar, där utbyte av belysning till LED samt beläggningsarbeten är stora delar. 52 % går till objekt kopplat till kultur och fritid där största delen hänförs till renovering av båtbyggor.

Inledning

Torshälla tillhör Eskilstuna kommun och är samtidigt en småstad av egen kraft med närhet till handel och service. Torshälla stads nämnd är unik i Eskilstuna kommun som enda kommunala nämnd med ansvar för kommunal verksamhet inom ett geografiskt område vilket tidigare var egen kommun. Torshälla stads nämnd har fokus på frågor med stark lokal prägel med ansvar för kultur- och fritidsverksamhet, ort – näringslivs- och föreningsfrågor samt gatu- och parkverksamhet. Torshälla stads nämnd har även uppdraget att följa utvecklingen av de kommunala verksamheterna i Torshälla. Utvecklingen av Torshälla ska ske i linje med Utvecklingsplan Torshälla 2030.

Eskilstuna kommun har en vision, en beskrivning av hur det ska vara att leva i Eskilstuna år 2030, en vision för framtiden, som omfattar både kommunens organisation och staden Eskilstuna som helhet.

Kommunfullmäktige har beslutat om en strategisk inriktning som gäller 2024–2027. Målen i den strategiska inriktningen representerar de förbättringar som kommunfullmäktige strävar efter att uppnå och utgör en del av vår stads utveckling och organisationsstyrning.

Grunden i styrsystemet är begreppen hållbar utveckling och effektiv organisation. Kommunkoncernen strävar efter att uppnå en hållbar utveckling (utåtriktad) genom perspektiven social, ekologisk och samhällsekonomisk hållbarhet och en effektiv organisation med perspektiv på kvalitet, medarbetare och ekonomi (inåtriktad).

Underlag

Strategisk inriktning 2024–2027 anger inriktningen för hur Torshälla och Eskilstuna kommunkoncernen ska utvecklas de kommande fyra åren för att nå Eskilstuna Vision 2030.

Planeringsarbetet varje år behöver ta sitt avstamp utifrån Vision 2030 och Omvärldsanalys 2022 samt politikens inspel på omvärldsdagen. Omvärldsanalysen har varit ett underlag för arbetet med behov och prioriteringar 2025. Viktiga frågor för mandatperioden enligt politikens inspel på omvärldsdagen är:

- Vägen från förskola till gymnasieexamen – Framtidstro
- Målbild 2035 Omsorgen, 80+, det preventiva och stärka allas självständighet
- Jobben, Kompetensförsörjning Rusta och matcha arbetslösa med behovet av ny arbetskraft
- Tryggt Eskilstuna
- Klimatpositiv 2045
- Attraktivt Eskilstuna
- Ökad förbättringstakt – digitalisering – effektivitet - kompetensförsörjning

Varje år inför beslut om behov och prioriteringar har Torshälla stads nämnd en workshop i mars. Underlaget från förtroendevalda har sammanställts och används i arbetet med behov & prioriteringar. Nämnden behandlar i april förslag till behov och prioriteringar samt investeringar för kommande år. Detta blir ett underlag till årsplanen som beslutas av kommunfullmäktige i juni.

Antaganden

Förutsättningar utarbetas årligen av kommunledningskontoret inför 2025 års verksamhet. Nedan är de antaganden som är relevanta för Torshälla stads nämnd:

- Antagande om befolkningsutveckling utifrån verksamhetens målgrupper.
- Ramen för 2025 utgår från 2024 års nivå.
- Kommunens finansiella långsiktiga resultatmål om 2,5 procent under mandatperioden, ligger fast.
- Det årliga effektiviseringskravet för kommunens verksamheter motsvarar cirka 80 miljoner kronor årligen och uppgår till 0,7 – 1,5 procent, det gäller alla nämnder. Undantagna från effektiviseringskrav enligt Årsplan 2024 kapitalkostnader på Samhällsbyggnadsnämnden, Kultur- och fritidsnämnden och Torshälla stads nämnden.
- Internräntan uppgår till 3 procent

Behov

De närmaste åren står Torshälla och Eskilstuna, samt Sveriges kommuner, inför stora utmaningar, dels kopplat till demografiska utveckling och utmaningar i omvärlden. Det innebär en nödvändig omställning för att möta de växande behoven och förväntningarna från samhället vilket kommer påverka de samlade behoven och hur resurser fördelas mellan olika verksamheter.

Demografisk utveckling

Eskilstuna står inför en stor omställning till följd av demografiska förändringar. Den växande andelen äldre över 80 år i förhållande till hur befolkningen i arbetsför ålder och andelen barn och unga i befolkningen utvecklas påverkar de samlade behoven och därmed hur resurser fördelas mellan olika verksamheter.

En stor utmaning kommer att vara att klara välfärdsuppdraget och ha balans mellan driftskostnadernas utveckling och hur skatteintäkter och generella statsbidrag utvecklas.

Hållbar utveckling

Ett tryggt och socialt hållbart Eskilstuna

Lågkonjunktur

Torshälla ligger i en expansiv region med möjligheter till en fortsatt god tillväxt när det gäller befolkning och företagande och tillväxttakten i Eskilstuna kommun avseende bostäder och etableringar har både ökat och minskat de senaste åren. En markant minskning observerades i antalet beviljade startbesked för bostäder under 2023 i jämförelse med de föregående åren. Minskningen har fortsatt under 2024 och vår bedömning är att fortsatt gäller för 2025. Denna nedgång tros vara en direkt konsekvens av den rådande konjunkturen.

Konjunkturförändringar har en betydande inverkan på byggnationstakten, och det kan förväntas att dessa förändringar kommer att påverka framtida byggaktiviteter i kommunen. Nedgången under 2023 har påvisat den känslighet som byggsektorn har gentemot ekonomiska förändringar.

Ojämlika villkor

I delar av Torshälla och Eskilstuna lever flickor och pojkar i familjer som är fattiga. Social utsatthet har skapat samhällsproblem som blivit allt viktigare att kunna bryta. Att skapa en meningsfull fritid och en framtidstro för invånare är en av nämndens absolut viktigaste frågor. Uppdraget blir därför att identifiera och bekämpa hindren för barn och ungas möjlighet till en meningsfull fritid. Nämndens verksamheter ska, så långt som det är möjligt, vara öppna, tillgängliga och inkluderande för att bidra till ökad jämlikhet.

Värderingsförändringar och försvagad demokrati

Vår tid präglas av informationsöverflöd och felaktig information får allt större spridning. Genom kunskapsförmedling och bildning skapar biblioteken, arkiven och museerna ett tillåtande samtalsforum som uppmuntrar individen att på ett konstruktivt sätt delta i samhällsdebatten.

I Sverige finns indikationer på att tilliten och förtroendet för samhället minskar och att polariseringen i vissa frågor ökar. Demokratin försvagas. I arbetet med ungas delaktighet och inflytande är det av stor vikt att förmå fånga in de barn och unga som är särskilt sårbara för negativ påverkan.

Psykisk ohälsa bland barn och unga

Barn och ungas försämrade psykiska hälsa har det rapporterats om under en längre tid. De allra flesta unga rapporterar att de har ett högt psykiskt välbefinnande, till exempel att de är nöjda med livet och tycker om sig själva. Men, ett högt psykiskt välbefinnande är vanligare bland pojkar, heterosexuella och unga utan funktionsnedsättningar. Flickor, homo- och bisexuella och unga med funktionsnedsättning rapporterar ett lägre psykiskt välbefinnande. Unga med bättre ekonomiska förutsättningar har också ett högre välbefinnande jämfört med unga som lever med sämre ekonomiska förutsättningar.

Ungas våldsutsatthet i Torshälla och Eskilstuna är ett reellt och omfattande problem. Vi vet ganska mycket om ungas våldsutsatthet, om våld i ungas relationer, om sexuella trakasserier och övergrepp i skolan, om utsatthet på nätet etc. vilket påverkar den psykiska hälsan i hög utsträckning.

Brottsförebyggande arbete

Det finns mycket vi kan göra för att minska brottsligheten och öka tryggheten i samhället. Det kan handla om hur invånarna upplever den byggda miljöns utformning och användning och berör då hela kedjan från stadsplanering och anläggning till förvaltning, drift och underhåll av offentlig miljö. Det innebär att vi till viss del behöver arbeta på ett annat sätt än idag, bland annat se över de avtal som vi har och öka kontrollen av våra entreprenörer.

För att få kraft i arbetet behövs en tydlig politisk prioritering. Det brottsförebyggande arbetet är mycket av en kulturfråga och behöver genomsyra hela organisationen, från den högsta ledningen till mötet med invånaren eller verksamhetsutövaren.

Företagstillväxt och fler i jobb

En attraktiv stad gynnar näringslivet och kan attrahera nya verksamheter, samtidigt som ett starkt näringsliv bidrar till stadens attraktivitet, ger arbetstillfällen samt bidrar till folkliv och en levande stad. Ett brett utbud av lokal service är en viktig del av stadens attraktivitet.

Ökad attraktionskraft

Torshälla stad, med sin långa historia, utgör en attraktiv boendemiljö. Beläget med goda kommunikationsmöjligheter till och från Eskilstuna lämpar sig Torshälla stad väl för invånare som vill bo i en mindre stad samtidigt som de kan dra nytta av de resurser och möjligheter som en större stad har att erbjuda. Upplevelsen av trygghet, god drift och underhåll är avgörande för att öka attraktiviteten i staden. Torshälla stads nämnd ansvarar för att vårda och underhålla stadens platser för en fortsatt attraktivitet och en trygg närmiljö.

Utvecklingsplanen för Torshälla fortsätter att vara vägledande för stadens tillväxt och framtid. Implementeringen av planen kommer att pågå under flera år framöver.

Ett kultur-, idrotts- och fritidsutbud, med både bredd och spets, är en fundamental del av en attraktiv stad som bidrar till dess sociala, ekonomiska och kulturella hållbarhet.

För detaljplanering ansvarar Samhällsbyggnadsnämnden, men remisser för detaljplaner översändes till Torshälla stads nämnd för eventuella yttranden för att möjliggöra yttranden och säkerställa en inkluderande och transparent process.

Hållbar stad

En viktig del i arbetet med att nå en hållbar stad är att säkerställa att staden är och förblir en plats för alla, kvinnor och män, unga som gamla. En plats där våra invånare kan känna sig trygga, både i sina närområden och på offentliga platser. Den rumsliga uppdelningen mellan olika funktioner i staden och bristen på samband mellan vissa socioekonomiskt svaga bostadsområden är barriärer som behöver minskas för att bidra till socialt hållbar stadsutveckling. Ett antal aspekter kan öka den sociala hållbarheten, som helhetssyn i den övergripande stadsutvecklingen, att kombinera fysiska och sociala åtgärder, planering för större variation när det gäller funktioner, boendeformer och gestaltning. Att länka samman olika delar av staden, skapa förutsättningar för en positiv identifiering med sitt bostadsområde och att all områdesförnyelse behöver utgå från dem som bor i området och genomföras i samverkan mellan berörda aktörer.

Trafikplanering

Ökningen av invånarantalet i kommunen och fler arbetspendlare till och från sin bostad ställer ökade krav på kommunens trafikplanering. Goda kommunikationer gör det enkelt att bo, leva och arbeta. Den lokala kollektivtrafiken ska ha ett utbud som gör det attraktivt att resa med buss. Gång- och cykelvägnätet ska utvecklas och möjliggöra för fler att välja cykel och de invånare och besökare som behöver ta bilen ska uppleva god framkomlighet och bra parkeringsmöjligheter. Förbättrad trafiksäkerhet för alla trafikanter är också en viktig del av detta arbete. Antagandet av en ny trafik- och mobilitetsplan under 2024 utgör en viktig grund för framtida trafikfrågor och målstyrning.

Klimatsmart

Klimatmålen genomsyrar planeringsprocessen från översiktsplan till detaljplaner och genomförande av projekten. Eskilstuna kommunkoncern ska minska sin klimatpåverkan genom hållbara transporter, energieffektiviseringar, bygga klimatsmart och konsumera medvetet.

Exempelvis genomförande av aktiviteter i grönplanen bidrar till måluppfyllelse i miljöarbetet. Det är viktigt att arbeta både med att begränsa klimatförändringar och att hantera konsekvenser av dem. Ett exempel kan vara att utvecklingen av offentlig plats tillse att det skapas förutsättningar för att hantera stora regnmängder, eller att skapa naturlig skugga genom exempelvis grönska.

Ekosystemtjänster och nära tillgång till naturen har stor betydelse för invånare och besökare. De kommunala skogarna bidrar till ett rikt friluftsliv, biologisk mångfald och kolinlagring men är också en markreserv för fortsatt utveckling av Eskilstuna kommun. Även genomförande av aktiviteter i grönplanen bidrar till måluppfyllelse i miljöarbetet. Det är viktigt att arbeta både med att begränsa klimatförändringar och att hantera konsekvenser av dem.

Stärkt beredskap

Krisberedskap

Under föregående år genomfördes risk- och sårbarhetsanalyser i samhällsbyggnadsförvaltningens verksamheter, vilket utgjorde en central del för att stärka deras krisberedskap. Arbetet med risk och sårbarhet handlar om att identifiera och analysera hot och risker som kan leda till svåra påfrestningar på samhället. Det kan handla om allt från skogsbränder och jordskalv till utbrott av pandemier eller kemikalieutsläpp. Vi har ett förändrat säkerhetspolitiskt läge i Sverige som gör att vi nu också ska planera för en situation med höjd beredskap och i yttersta fall även krig. Det finns ett behov av att uppdatera rutiner, införskaffa av nödvändig utrustning och tjänster samt att kompetensutveckla oss.

Ett pågående exempel på detta är arbetet med att utreda hanteringen av skyfall och översvämningar, där vi arbetar med att förbättra våra beredskapsplaner för att minimera skador och konsekvenser. Det handlar både om ett förebyggande arbete och hur vi kan hantera akuta händelser och minska konsekvenser när de väl händer. Exempelvis behöver vi säkerställa slussarnas funktion, invallningar, rensning av dagvattensystemet och åtgärder på hårdgjord yta. Genom att kontinuerligt granska och förbättra vår krisberedskap är vi bättre rustade för att möta de utmaningar och hot som kan uppstå i framtiden.

Effektiv organisation

Stabil ekonomi

Det rådande ekonomiska läget är en stor utmaning för nämndens verksamheter och det kommer att bli märkbara konsekvenser. Kostnadsökningar med anledning av konjunktur och stigande räntor, en växande stad och effektiviseringskrav innebär att vi behöver göra tydliga prioriteringar i verksamheten. Nämnden arbetar för att säkerställa en långsiktigt hållbar finansiering av vår kärnverksamhet och då är det grundläggande att ha en ekonomi i balans. Osäkerheter i vår omvärld gör att vi ska ha en beredskap för världslägets påverkan på den samhällsekonomiska utvecklingen. Vi ska ha en robusthet och stabilitet som tryggar vår ekonomi vid stigande räntor och ökande inflation. Verksamheterna ska präglas av ekonomisk återhållsamhet, allt med fokus på kärnuppdraget. Genom att fokusera på prognoser av god kvalitet säkerställs korrekta ekonomiska bedömningar på alla nivåer. Utveckling av en koncerngemensam inköpsstyrning med fokus på affärsmässighet bidrar till sänkta kostnader för inköp. Tydligare beskrivning av de ekonomiska förutsättningarna finns under avsnittet Ekonomi.

Prioriteringar

De viktigaste prioriteringarna för Torshälla stads nämnd inför år 2025.

- På lika villkor
- Ebelingmuseet
- Hamnen och genomförande av 700-års presenten
- Likställighet föreningsdrivna anläggningar
- Delaktighet och inflytande på Holmberget
- Trygga barn och unga samt SSPF-samverkan
- Budget i balans och leverans av tillräckligt god kvalitet
- Genomföra aktiviteter i enlighet med kommunens plan för SME-företag
- Tillgänglighet och mobilitet
- Klimatarbete
- Drift och underhåll av offentlig plats
- Demokrati och trygghet

Nedan följer mer information om de viktigaste prioriteringarna listade ovan.

På lika villkor

Alla barn och unga ska få sin rätt till meningsfull fritid tillgodosedd. Barn och ungas lagstadgade rätt till fritid har genererat mer forskning på fritidens betydelse i barn och ungas liv, vilket skapar ett bättre kunskapsläge och fler perspektiv på varför fritiden är en viktig mänsklig rättighet.

Verksamheterna ska ha god kunskap om de vi finns till för. Genom kartläggning och analys ska respektive verksamhet arbeta för att förstå mer om vilka som i dagsläget deltar i verksamheten, och vilka som saknas. Analysen ska också skapa verksamhetsutveckling som leder till ett breddat deltagande bland barn och unga, så att fler kan delta i mer.

Ebelingmuseet

På Ebelingmuseet visas samlingen med verk av konstnären Allan Ebeling, såväl måleri som keramik och skulpturer. Här finns även verk av döttrarna Marianne Ebeling och Harriet Ebeling samt Foto Bäckstrand-arkivet med ett stort antal bilder från Torshälla. Det finns många olika aktiviteter som genererar besök till museet.

Museet står dock inför utmaningar. Besöksantalet minskar, ekonomi saknas för att kunna bedriva verksamhet på samma sätt som idag samt att museet saknar de klimatförutsättningar som behövs för att konsten inte ska påverkas negativt. Museet har behov att bli än mer angeläget och välbesökt, samt att klimatförutsättningar behöver utredas.

Hamnen och genomförande av 700-årspresenten

700-årspresenten

Fortsatt utveckling av hamnområdet är pågående och planeras att genomföras etappvis under flera år framöver. Utvecklingssatsningen av hamnområdet, som är en present från Eskilstuna kommun till Torshälla stad i samband med Torshällas 700-års jubileum, sträcker sig även in i 2025. En central del av denna utvecklingssatsning är konstruktionen av en gång- och cykelbro som knyter samman hamnen och krusgårdsparken till en helhet samt möjliggöra för centrumverksamhet vid dagens befintliga servicehus i hamnen.

Den preliminära tidsplanen är att samråd för detaljplanen, som inkluderar brobygget, förväntas äga rum under hösten 2024, med ett antagande planerat år 2025.

Torshälla båthamn

Upphandling av byggnation av bryggor kommer att påbörjas under våren 2024 med syfte att bygga Alnöbryggan hösten 2025 och Västra Kanalbryggan hösten 2026.

Likställighet föreningsdrivna anläggningar

Ett par av Torshällas idrottsanläggningar sköts genom föreningsdrift. Syftet med föreningsdrivna anläggningar är att främja föreningslivet samtidigt som ett bredare utbud av idrotts- och friluftaktiviteter kan tillhandahållas på fler geografiska platser i kommunen.

En översyn har gjorts av avtal och villkor för de föreningar som sköter föreningsdrift på en kommunalt ägd anläggning i Eskilstuna och Torshälla och det har visat sig att det finns stora olikheter i villkor för föreningarna. Ett arbete för att öka likställighet och minska skillnader i förutsättningar för föreningar behöver genomföras. Enligt kommunallagen ska en kommun behandla sina medlemmar lika om det inte finns sakliga skäl för något annat.

De föreningar i Torshälla som i dagsläget inte får något stöd för drift av sin anläggning bör få stöd på lika villkor som andra liknande föreningar med liknande åtaganden. Detta är under förutsättning att nämnden har finansiering för detta. Föreningarna det gäller är Nyby Torshälla ridklubb och Torshälla tennisklubb.

Delaktighet och inflytande på Holmberget

Arbetet med att ge barn och ungdomar möjlighet till inflytande och hög delaktighet i planering, genomförande och utveckling av den öppna verksamheten på Holmberget i Torshälla fortsätter. Att flickor och pojkar är med och planerar, leder och utvecklar verksamheten är en framgångsfaktor för deltagande och framför allt gällande flickor. Barn och unga ska ges inflytande i viktiga frågor som berör dem.

Trygga barn och unga samt SSPF-samverkan

Trygga barn och unga ska bidra till att öka tryggheten för barn och unga där fokus ligger på meningsfull fritid. I samverkan med SSPF (socialtjänst, skola, polis och fritid) ska ungdomar i riskzon identifieras och tidiga insatser prioriteras. Inom ramen för Trygga barn och unga ska MVP på alla skolor genomföras och implementeras. MVP står för Mentorerna i Våldsprevention och är ett våldspreventivt utbildningsprogram som används i skolor och i öppen ungdomsverksamhet. Under 2024 utbildas alla medarbetare på Ung Fritid och mötesplatser i MVP fritid vilket innebär att arbetet med MVP även kommer att omfatta fritidsverksamheten under 2025.

Budget i balans och leverans av tillräckligt god kvalitet

Konjunkturläget förväntas ha fortsatt stor negativ påverkan på kommunens och nämndens ekonomi och verksamheter under 2025. Det innebär att nämnden även under 2025 kommer behöva göra stora nedprioriteringar jämfört med behov, förväntningar och planering tidigare år.

Genomföra aktiviteter i enlighet med kommunens plan för SME-företag

Eskilstuna ska bli Sveriges bästa kommun för små och medelstora företag (SME-företag), där handlingsplanen för SME-företag ska genomföras med fokus på de aktiviteter som påverkar verksamheterna. Det inkluderar att säkerställa rätt villkor på marknaden, premiera seriösa företagare och arbeta för att få bort de oseriösa som konkurrerar på olika villkor. Service och bemötande förblir det centrala för att fortsätta att förbättra bemötandet i verksamheter och prioriterar att stärka arbetet för att möta invånare och verksamhetsutövare utifrån deras behov genom tydlig kommunikation och att skapa förståelse för vår verksamhet och myndighetsroll. Under 2024 genomförs en processförbättring för att underlätta för företagarna och för att klargöra uppdraget, vilket fortsätter även 2025. Torshällas företagare inkluderas också i ansträngningarna för att bli Sveriges bästa SME-kommun genom det pågående arbetet.

Tillgänglighet och mobilitet

Planera samt skapa förutsättning för bra infrastruktur och god tillgänglighet för alla transportslag.

Klimatarbete

Arbeta långsiktigt för en hållbar utveckling för att nå kommunens klimatmål. Arbeta för att minska konsekvenser av händelser kopplat till förändrat klimat som skyfall och torka samt hantera. Ett arbete som behöver växlas upp inom hela organisationen.

Drift och underhåll av offentlig plats

Drift och underhåll av offentlig plats av hög kvalitet i framkant, där vissa områden har särskilt hög prioritet medan andra områden kommer få sänkt prioritet

Demokrati och trygghet

Torshällas medborgardialoger, medborgarservicen Torshälla direkt och kanaler som tidningen Torshälla runt samt Torshällas egna webbsidor och närvaro på sociala medier är också viktiga verktyg som bidrar till demokrati och uppskattning för staden Torshälla.

Samverkan i Trygga Torshälla med civilsamhället för att få en bred helhetsbild av nuläget och samordna trygghetsarbetet är också viktigt för Torshälla. Nattvandring fortsätter under året och utförs av föreningslivet.

Om- och nedprioriteringar på grund av krav på effektivisering:

Attraktiv offentlig plats

- Minska skötsel av offentlig plats på platser som inte har högsta prioritet. Konsekvens bland annat att klagomål riskerar att öka och att vi inte motsvarar de förväntningar som finns. Det gäller även minskad skötsel av vattenytor utifrån attraktivitet, ex näckrosbekämpning.
- Gräsklippning vid färre tillfällen alternativt uteblir helt på vissa platser
- Minska antalet fordon samt utrustning i driften.
- Regn, skyfall och höga vattennivåer – endast hantera det som är akut nödvändigt utifrån ett samhällsperspektiv
- Inspektion lekplatser, göra inspektioner i egen regi vartannat år, konsult vartannat år i stället för varje år
- Arbetet med en ökad närvaro av offentlig utsmyckning i det offentliga rummet, även på landsbygd behöver prioriteras ned.

Ekonomi

Driftbudget

Utgångspunkten är alltid att satsningar och kvalitetshöjande åtgärder ska finansieras inom nämndens befintliga budgetram. Behov som bedöms omöjligt att finansiera inom befintlig ram finns sammanställda i nedanstående tabell med beskrivning och motivering efter tabellen.

Tabell. Sammanställning av behov utöver nämndens budgetram 2025

Ändamål, årliga belopp i mnkr	2025	2026	2027
Behov			
1. Likställighet föreningsdrivna anläggningar	0,5	0,5	0,5
2. Ebelingmuseet	0,2	0,2	0,2
3. Torshälla bibliotek	0,1	0,1	0,1
4. Väderkvarnen hyreskonsekvens	0,3	0,3	0,3
Nya investeringars påverkan på driftbudget			
Båtbryggor fortsättning Alnö, kapitalkostnader	0,56	0,56	0,56
Båtbryggor fortsättning Alnö, skötselkostnader	0,10	0,10	0,10

Av tabeller framgår sådant som inte ryms inom befintlig budgetram 2025 (enligt Årsplan 2024).

Beskrivning av äskanden

- **Likställighet föreningsdrivna anläggningar.** Kultur- och fritid Torshälla vill skapa möjlighet för de föreningar i Torshälla som i dagsläget inte får något stöd för drift av sin anläggning att få stöd på lika villkor som andra liknande föreningar med liknande åtaganden. Skillnader finns idag gällande ersättning/bidrag för drift samt ersättning för kostnader gällande el, vatten och sophantering. För att möjliggöra likställighet krävs en ekonomisk förstärkning och nämnden äskar därför om medel till detta. Föreningarna det gäller är Nyby Torshälla ridklubb och Torshälla tennisklubb.
- **Ebelingmuseet.** Hyres och elkostnader har ökat och prognosen för 2024 är att kostnaderna blir högre än budgeterat. Ny arbetstidslagstiftning gör att museet kommer behöva ta in fler timanställda vid helger. Nämnden äskar därmed om en ramförstärkning. Konsekvenserna om äskandet inte beviljas är att Torshälla riskerar att tappa attraktionskraft som kulturstad och i besöksnäringen. De tillfälliga utställningarna är en publikdragare och får uppmärksamhet nationellt. De tillfälliga utställningarna är till stor del också grunden till den konstpedagogik som bedrivs. Personalsituation kommer behöva ses över och verksamheten minskas.
- **Torshälla bibliotek medieanslag.** Fler och fler barn i alla åldrar kommer till Torshälla bibliotek för att prata om böcker, delta i aktiviteter med mera. Barn kommer med föräldrar, med förskolor, öppna förskolan och skolor eller själva. Många lånar böcker och där behöver biblioteket möta upp med ett bra bestånd av böcker för alla åldrar. Medieanslaget har stått still i många år och kostnader för medier ökar. Lån av e-medier ökar och därmed också kostnaden. Aktuella och fräscha medier är viktiga för bibliotekets attraktivitet och framför allt för barn och ungas läs- och språkutveckling. Ett rikt språk bidrar till höjd utbildningsnivå och är berikande för individer. Nämnden äskar för en ramförstärkning för e-medier och fysiska medier.
- **Väderkvarnen i Torshälla.** På Klockberget i Torshälla uppfördes på 1870-talet en väderkvarn för att driva slipmaskiner till en knivfabrik. 2022 totalförstördes den i en brand. Kvarnen fungerade då som förråd. Det finns en förstudie sammanställd av K-fast som beskriver två alternativ. Det ena alternativet är att bygga en kuliss med moderna metoder och det andra alternativet är att bygga likt originalet med dåtida metoder. Nämnden avser att bygga en kuliss och äskar medel för hyreskonsekvensen för investeringen. Syftet med uppförandet är det skulle bidra till att sammanfatta platsens historia och bibehålla stadsbilden och att ge invånare och besökare möjlighet att ta del av information om både kvarnen och Torshällas historia. Konsekvenser om äskade medel ej erhålls är att ett för Torshälla känt minnesmärke går förlorat samt att bibehållen stadsbild inte erhålls.

Nya investeringars påverkan på driftsbudget

Nämnden begär budgetkompensation för nya investeringar och dess konsekvenser i form av kapitalkostnader om totalt 0,56 mnkr (se tabellen ovan).

Vidare begär nämnden budgetkompensation för skötselkostnader av nya investeringar om totalt 0,10 mnkr enligt ovanstående tabell.

Investeringar

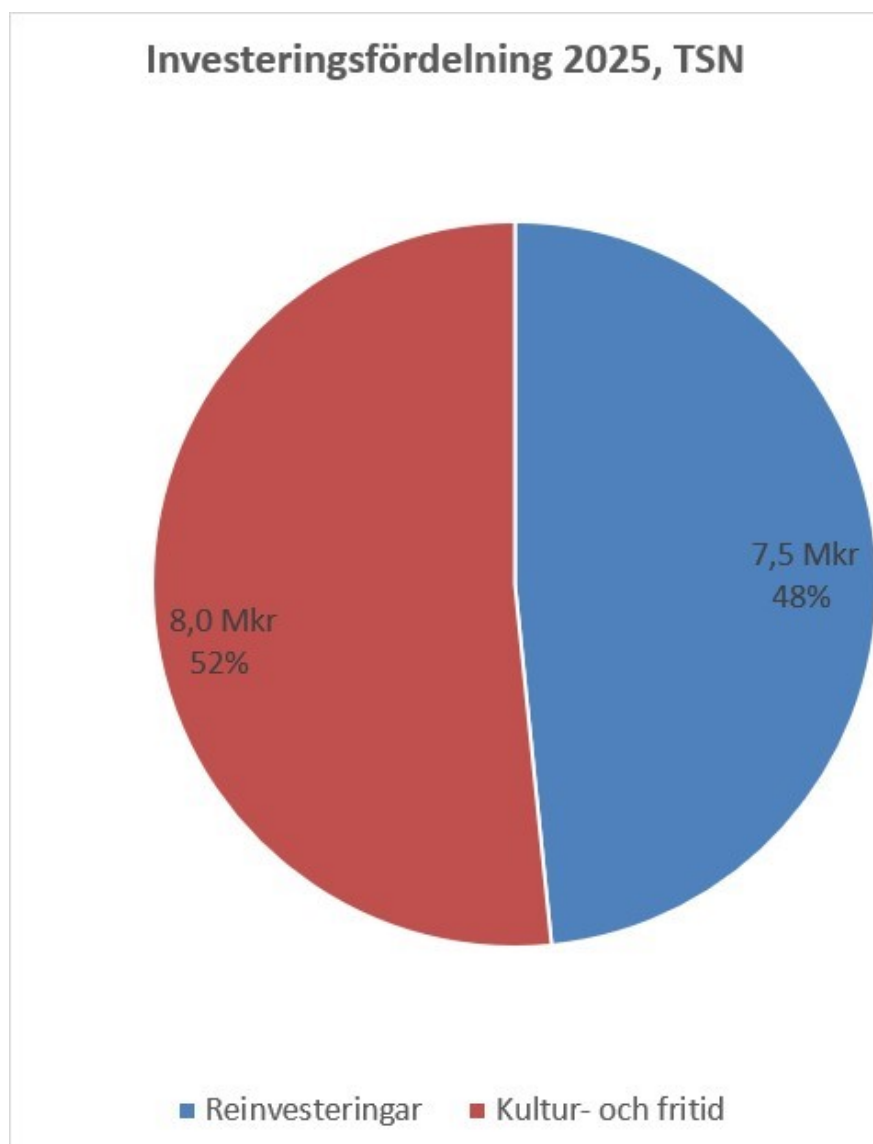
Den totala investeringsnivån för nya investeringar i Torshälla stads nämnd under perioden 2025-2029 är 203,4 mnkr. Utöver det finns investeringar på 9 mnkr från tidigare års beslut som flyttas med. År 2025 är investeringsnivån 15,5 mnkr för nya investeringar samt tidigare beslutade investeringsmedlen på 9 mnkr. Total volym 2025 blir då 24,5 mnkr.

För 2025 är 48% av nya investeringar planerat för reinvestering av uttjänta anläggningar, där utbyte av belysning till LED samt beläggningsarbeten är stora delar. 52 % går till objekt kopplat till Kultur och fritid där största delen hänförs till renovering av båtbyggor.

Åren 2025-2026 ligger nivån på 15,5 respektive 20,4 mnkr för nya investeringar. År 2027-2029 är nivån högre men anledning till det är att åtgärder kopplat till *700-årspresenten* ligger i budget. År 2028 finns tre objekt i budget kopplat till 700-årspresenten: Krusgårdsbron 30 mnkr, Gästhamn 30 mnkr samt Båtplatser vid hamnen 15 mnkr, totalt 75 mnkr.

I budget 2028 finns även 35 mnkr budgeterat för Östra Torget.

Procentsatserna ovan och i cirkeldiagrammet avser nya planerade investeringar.

Bilaga

- Förslag investeringsbudget 2025-2029 (sekretessmärkt)
- Underlag Projektinvestering Båtbyggor fortsättning Alnö (sekretessmärkt)